[2025] 8 S.C.R. 1137 : 2025 INSC 1017

ଟଙ୍କଧର ତ୍ରିପାଠୀ

ବନାମ

ଦୀପାଳି ଦାସ

(ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 11017/2025)

22 ଅଗଷ୍ଟ 2025

[ସୂର୍ଯ୍ୟକାନ୍ତ* ଏବଂ ଜୟମାଲ୍ୟ ବାଗଚି, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରସଙ୍ଗ

ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନଟି ଗ୍ରହଣ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧି ଅଧିନିୟମ, 1951 ର ଧାରା 83(1)(c) ର ପ୍ରବଧାନକୁ ଅନୁପାଳନ ନକରିବା ଏକ ମାରାତ୍ମକ ତ୍ରୁଟି କି ।

ଶୀର୍ଷ ଟିପ୍ପଣୀ+

ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧି ଅଧିନିୟମ, 1951 - ଧାରା 83(1)(c) - ନିର୍ବାଚନ ପରିଚାଳନା ନିୟମ, 1961 - ନିୟମ 94-A - ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1908 - ଆଦେଶ VII, ନିୟମ 11 - RP ଅଧିନିୟମର ଧାରା 83(1)(c) ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରକୃତିର ଅଟେ କି:

ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ: ଏହି ଅଦାଲତ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରିଛନ୍ତି ଯେ RP ଅଧିନିୟମର ଧାରା 83(1)(c) ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରକୃତିର ନୁହେଁ, ଏବଂ ଏହା ସହିତ 'ବାସ୍ତବିକ ଅନୁପାଳନ' ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ହେବ - ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ସତ୍ୟପାଠ ପୂର୍ବରୁ ନଥିଭୁକ୍ତ ଅଟେ, *ଯଦିଓ* ତାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଫର୍ମ 25 ରେ ନାହିଁ, ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଫର୍ମ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ସଂଶୋଧିତ ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ

---
*ଲେଖକ

କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ଦେବା ଉପଯୁକ୍ତ କ୍ରମ ହେବ - ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଏହି ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ତ୍ରୁଟି ରହିଛି, ଯଥା: (i) ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିୟମାବଳୀର ଅନୁପାଳନର ପରିସରକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିବା; (ii) ସଂଶୋଧନ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକର ଗଣନା କରିବା; ଏବଂ (iii) ବାସ୍ତବିକ ଅନୁପାଳନ ନୀତି ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ଯାଞ୍ଚ କରିବା - ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦେବାର ଅନୁରୋଧ ସହ ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକ ସୁଧାରଯୋଗ୍ୟ ତ୍ରୁଟି ଥିଲା କି ଯାହାକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ ତାହା ପୁନଃନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ମାମଲାଟିକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପ୍ରେରଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ବୋଲି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିବେଚନା କରନ୍ତି ।

ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧି ଅଧିନିୟମ, 1951 - ଧାରା 80-A - ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିୟମାବଳୀ - ଅଧ୍ୟାୟ XXXIII - ନିୟମ, 7, 21:

ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ: ଏହି ନିୟମାବଳୀ (ନିୟମ 7 ଏବଂ 21) ର ଅନୁଧ୍ୟାନରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ ଯେ ଏକ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ଏହାକୁ ଏହାର ସହାୟକ ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରିବ ଯେ ଏହା ଆଇନର ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନିୟମଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ମେଳ ଖାଉଛି - ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟରେ, ଯଦି ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ କିମ୍ବା ଏଥି ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଦସ୍ତାବିଜରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି କିମ୍ବା ବାଦ୍ ପଡିଛି, ତେବେ ଏହାକୁ ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ତଥା ନିର୍ବାଚନ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯିବ - ଏହାପରେ ନିୟମ 21 ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ନିୟମ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟିକ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ପରିଚାଳିତ ହେବ - ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିୟମାବଳୀର ଅଧ୍ୟାୟ VIରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ସତ୍ୟପାଠର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଏବଂ ତାଞ୍ଚାର ଅନୁପାଳନକୁ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ପ୍ରକ୍ରିୟା ବିଚାର କରିଥାଏ – ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ସମୟରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପରୋକ୍ତ ଯାଞ୍ଚ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଥିଲା କି, ତାହା ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ନାହିଁ ।

ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧି ଅଧିନିୟମ, 1951 - ଧାରା 83(1)(C) - ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନୈତିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ:

ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ: ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ସାମ୍ପ୍ରତିକ ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକରେ ବିକଶିତ ହୋଇଥିବା ଆଇନ, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଢାଞ୍ଚାରେ 'ବାସ୍ତବିକ ଅନୁପାଳନ' ସହିତ ସମାନ ଥିବା ଏକ ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରିଥାଏ - ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ଏକ ସତ୍ୟପାଠ 'ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଭାବରେ ଅନୁପାଳନ' କରିଛି କି କିମ୍ବା 'ବାଦ ଦେଇଛି', ତାହା ମୂଳତଃ ଏକ ତଥ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଅଟେ ଯାହା ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନରେ ଦୃଢ ଭାବେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା 'ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ'ର ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ସମର୍ଥନକାରୀ ସତ୍ୟପାଠର ବିଷୟବସ୍ତୁ ସହିତ *ତୁଳନା କରି* ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯିବ - ସାଧାରଣ ଶବ୍ଦରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଅନୁପାଳନର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଅଧିନିୟମର ମର୍ମ ସହ ପ୍ରାୟ ଯଥାର୍ଥ ଅନୁପାଳନ, କିମ୍ବା ବୋଧହୁଏ, ସରଳ ଶବ୍ଦରେ, ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଆଶା କରାଯାଉଥିବା ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା, ଯାହା ବିଧାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରେ - ତେବେ, ଆଇନର ଆବଶ୍ୟକତା ପ୍ରତି କେବଳ ମୌଖିକ ଅନୁପାଳନ ବୋଲି ଏହାର ଅର୍ଥକୁ ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ - ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଯଦିଓ ଏହି ସତ୍ୟପାଠ ଧାରା 83(1)(c) ର ପ୍ରାବଧାନକୁ 'ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଭାବରେ ଅନୁପାଳନ କରିଛି' ବୋଲି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନେଇଛନ୍ତି, ତଥାପି ଏପରି ନିଷ୍କର୍ଷରେ ଉପନୀତ ହେବା ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ଯାଞ୍ଚର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିନାହାଁନ୍ତି ।

ଉଲ୍ଲିଖିତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିଧି

ରବିନ୍ଦର ସିଂହ ବନାମ ଜନ୍ମେଜ ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ **[2000] Supp. 3 SCR 331 (2000) 8 SCC 191;** *ଜି. ଏମ୍. ସିଦ୍ଧେଶ୍ୱର ବନାମ ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର* **[2013] 4 SCR 1107: (2013) 4 SCC 776;** *ଏ. ମଞ୍ଜୁ ବନାମ ପ୍ରଜ୍ୱଳ ରେଭାନ୍ନା* **[2021] 12 SCR 195 (2022) 3 SCC 269;** *ଥାଙ୍ଗଜାମ ଅରୁଣକୁମାର ବନାମ ୟୁମଖାମ ଏରାବୋତ ସିଂହ* **[2023] 11 SCR 392: (2023) 17 SCC 500 - ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

ଅଧିନିୟମଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା

ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧି ଅଧିନିୟମ, 1951; ନିର୍ବାଚନ ପରିଚାଳନା ନିୟମ, 1961; ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିୟମାବଳୀ; ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1908

ମୁଖ୍ୟ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା

ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ; ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନୈତିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ; ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା; ଯଥେଷ୍ଟ ଅନୁପାଳନ; ସଂଶୋଧିତ ସତ୍ୟପାଠ; ଫର୍ମ 25 ସତ୍ୟପାଠ ।

ମାମଲାର ଉତ୍ପତ୍ତି

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 11017/2025

IA ସଂଖ୍ୟା 111/2024ରେ କଟକସ୍ଥିତ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 21.03.2025 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ପକ୍ଷଗତ ଉପସ୍ଥିତି

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଓକିଲଗଣ:

ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ, ମନିନ୍ଦର ସିଂହ, ଗୋପାଳ ଅଗ୍ରୱାଲ, ସୁଶ୍ରୀ ମିଠୁ ଜୈନ, କୁନାଲ ରାଣା, ଶାଶ୍ୱତ ଜୈସ୍ୱାଲ୍, ମିଲିନ୍ଦ ରାୟ, ଅମରପାଲ ସିଂହ ଦୁଆ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଓକିଲଗଣ:

ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ, ଡା. ଅଭିଷେକ ମନୁ ସିଂହଭି, ଗୌରବ ଅଗ୍ରୱାଲ, କେ. ପରମେଶ୍ୱର, ତରଣୀ କାନ୍ତ ବିଶ୍ୱାଳ, ସି. ଜର୍ଜ ଥୋମାସ, ଅଂଶ ମିତ୍ତଲ, ଗୁରକରଣବୀର ସିଂହ ।

ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ/ଆଦେଶ

<u>ରାୟ</u>

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସୂର୍ଯ୍ୟକାନ୍ତ

ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

2. ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ସାଧାରଣତଃ ସହାୟକ ଥିବା କେତେକ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ଏବଂ ବୈଷୟିକ ଆବଶ୍ୟକତାଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ତତକ୍ଷଣାତ୍ ଆବେଦନ

ପର୍ଯ୍ୟବସିତ ଅଟେ, ଯାହା ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧି ଅଧିନିୟମ, 1951 (**RP ଅଧିନିୟମ**) ର ଧାରା 83 ରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରାଯାଇଛି । ବିଶେଷ କରି, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଫର୍ମ 25 ସତ୍ୟପାଠ ସହିତ 'ଯଥେଷ୍ଟ ଅନୁପାଳନ' ର ମାତ୍ରା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହି ମାମଲା ଜଡିତ ଅଟେ, ଯାହା ନିର୍ବାଚନ ପରିଚାଳନା ନିୟମ, 1961 ର ନିୟମ 94-A ସହିତ ପଠନ କରାଯାଉଥିବା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 83(1)(c) ର *ପ୍ରାବଧାନରେ* ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ ।

A. ତଥ୍ୟ

3. ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦାବିକୁ ବିଶ୍ଲେଷଣ କରିବା ସହ ଜଡିତ ଆଇନଗତ ଦିଗକୁ ବିଶ୍ଲେଷଣ କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ତୁରନ୍ତ ଅପିଲକୁ ଉତ୍ପନ୍ନ କରୁଥିବା ତଥ୍ୟଗତ ପୃଷ୍ଠଭୂମିକୁ ସଂକ୍ଷେପରେ କ୍ରମିକ ଭାବେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବା ଆମର ଦାୟିତ୍ୱ ଅଟେ ।

4. ଏକ ନୂତନ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭା ଗଠନ ପାଇଁ ସାଧାରଣ ନିର୍ବାଚନ କରିବାକୁ 26.04.2024 ତାରିଖରେ ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟର ରାଜ୍ୟପାଳ ଏକ ଅଧିସୂଚନା ଜାରି କରିଥିଲେ । ନିର୍ବାଚନ ଅନୁସୂଚୀ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ 07-ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ବିଧାନସଭା ନିର୍ବାଚନମଣ୍ଡଳୀରୁ ଉଭୟ ଅପିଲକାରୀ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତା ସେମାନଙ୍କର ନାମାଙ୍କନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । 20.05.2024 ତାରିଖରେ ମତଦାନ ହୋଇଥିଲା, ତା'ପରେ 04.06.2024 ତାରିଖରେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିଲା । ଶେଷରେ 1,333 ଭୋଟ୍ ବ୍ୟବଧାନରେ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଭାବେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚିତ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା ।

5. ଦ୍ୱିତୀୟ ସର୍ବାଧିକ ଭୋଟ୍ ପାଇଥିବା ଉତ୍ତରଦାତା, କଟକସ୍ଥିତ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ (**ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ**) ରେ ELPET ସଂଖ୍ୟା 7/2024 (**ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ**) ଦାଖଲ କରି ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ନିର୍ବାଚନକୁ ଅସିଦ୍ଧ ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ଏବଂ ବାତିଲ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତରଦାତା ତାଙ୍କ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନରେ ଆପତ୍ତିର ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ଆଧାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ: (i) ଅପିଲକାରୀ ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି, ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ ଅପରାଧିକ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଘଟଣା ବିଷୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ସତ୍ୟତାପୂର୍ଣ୍ଣ ଖୁଲାସା କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ, ଏବଂ ଆହୁରି, ବ୍ୟାପକ ପ୍ରସାର ଥିବା ଏକ ଖବରକାଗଜରେ ଏହିପରି ଅପରାଧିକ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଘଟଣା ଗୁଡ଼ିକର ବିବରଣୀ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ବାଦ

ଦେଇଥିଲେ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା RP ଅଧିନିୟମର ଧାରା 123 ରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା 'ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ' ରେ ଲିପ୍ତ ହୋଇଥିଲେ; ଏବଂ(ii) ବୈଦ୍ୟୁତିକ ମତଦାନ ଯନ୍ତ୍ର (**EVM**) ର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏକକ ପରିଚୟ ସଂଖ୍ୟାରେ ଅସଙ୍ଗତି ଥିଲା, ଯାହାଦ୍ୱାରା 6,313 ଭୋଟ୍ ଅସିଦ୍ଧ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ଆରୋପ ଲଗାଯାଇଥିଲା । ଏହିପରି ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଯେହେତୁ ଏହିପରି ଭୋଟ୍ ସଂଖ୍ୟା ବିଜୟର ବ୍ୟବଧାନକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିଥିଲା, ନିର୍ବାଚନର ଫଳାଫଳ ବାସ୍ତବିକ ରୂପେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲା ।

6. ଏହାର ପ୍ରତିବଦଳରେ, ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ହିଁ ଏହାର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରି ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1908 (**CPC**) ର ଆଦେଶ VII ନିୟମ 11 ର ଶେଷ ଭରସା ଉପରେ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନର ଗ୍ରହଣୀୟତା ଉପରେ ଅପିଲକାରୀ ଆପତ୍ତି ଉଠାଇଥିଲେ । ତଦନୁସାରେ, ଅପିଲକାରୀ ନିମ୍ନଲିଖିତ କାରଣଗୁଡିକ ଉପରେ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ: (*i*) ନିର୍ବାଚନରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରିଥିବା ଜଣେ ତୃତୀୟ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ସମେତ ଆବଶ୍ୟକ ଦଳଗୁଡ଼ିକର ସଂଯୋଗରେ ତ୍ରୁଟି ହେବା; (*ii*) ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନରେ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ବିରକ୍ତିକର ବିବୃତ୍ତି; ଏବଂ (*iii*) ଫର୍ମ 25 ରେ ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିବାର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ, ଯାହା RP ଅଧିନିୟମର ଧାରା 83(1)(c) ର *ପ୍ରାବଧାନରେ* ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି, ପାଳନ ନକରିବା । ଅପିଲକାରୀ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ ଯେ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନର ଗ୍ରହଣୀୟତା ପାଇଁ ଏହି ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକ ଗୁରୁତର ଅଟେ । ବିକଳ୍ପ ଭାବରେ, ମୁଖ୍ୟତଃ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନରେ ଥିବା 'ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ' ର ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଜଡିତ ଯୁକ୍ତିର କିଛି ଅଂଶକୁ ବାଦ ଦେବାକୁ ଅପିଲକାରୀ CPCର ଆଦେଶ VI ନିୟମ 16 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆଦେଶ ଲୋଡିଥିଲେ ।

7. ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତାମୂଳକ ଦାବିଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର 21.03.2025 (**ବିବାଦୀୟ ଆଦେଶ**) ତାରିଖର ଆଦେଶ *ମାଧ୍ୟମରେ*, ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନ (ଗୁଡ଼ିକୁ) କୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଫର୍ମ 25 ରେ ଏକ ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ତିନି ସପ୍ତାହ ସମୟ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଯେ: (*i*) ବିଶେଷ କରି 'ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ' ଅଭିଯୋଗ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ସହିତ ଏକ ପୃଥକ କିମ୍ବା ଦ୍ୱିତୀୟ ସତ୍ୟପାଠ

ଦାଖଲ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନଥିଲା; (*ii*) ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଏବଂ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଏକକ ସତ୍ୟପାଠ, RP ଅଧିନିୟମର ଧାରା ୫3(1)(c) ର *ପ୍ରାବଧାନ* ଅନୁଯାୟୀ ପରିକଳ୍ପିତ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ମାତ୍ରାରେ ପୂରଣ କରିଛି, ତେଣୁ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନକୁ କେବଳ ଏହି ଆଧାରରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ; (*iii*) ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଏକ ପୃଥକ ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିବାର ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରି ଫର୍ମ 25 ସତ୍ୟପାଠରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ମାର୍ଜନା କରାଯାଇପାରିବ; ଏବଂ(*iv*) ଆବଶ୍ୟକ ବିବରଣୀଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ବାସ୍ତବିକ ତଥ୍ୟ ଧାରଣ କରିଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଭିଯୋଗଗୁଡିକୁ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲା । ଏହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଏହି ମାମଲା ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉତ୍ଥାପନ କରିଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ହିଁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନକୁ ମୂଲ୍ୟ ଦେଇନଥିଲା ।

୫. ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ, ଅପିଲକାରୀ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଛନ୍ତି ।

B. ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ଯୁକ୍ତି

9. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଆପତ୍ତି କରି, ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଦ୍ୱାନ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ମନିନ୍ଦର ସିଂହ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ:

a. ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ଅନାବଶ୍ୟକ, ତୁଚ୍ଛ, ନିନ୍ଦନୀୟ ଏବଂ ବିରକ୍ତିକର ଥିଲା । RP ଅଧିନିୟମର ଧାରା 100 ରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଆଧାର ଅନୁଯାୟୀ ଏହାର ଗ୍ରହଣୀୟତା ପାଇଁ ଆବେଦନଟି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କାରଣ ପ୍ରକାଶ କରିନଥିଲା, ଯେହେତୁ 43 ଟି ମତଦାନ କେନ୍ଦ୍ର, ଯେଉଁଠାରେ କଥିତ ଅସଙ୍ଗତି ଘଟିଛି ବୋଲି ଦାବି କରାଯାଇଛି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମତଦାନ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ଉତ୍ତରଦାତା ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଏହିପରି ଅସଙ୍ଗତିର ସଠିକ୍ ପ୍ରକୃତି, ଯଥା କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରବେଶ, ଭୋଟ୍ ଗଣନା, କିମ୍ବା ଫର୍ମ 17C ପୂରଣ କରିବାରେ ତ୍ରୁଟି *ଇତ୍ୟାଦି* ବିଷୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏପରି କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗର ଯଥାର୍ଥତା ପ୍ରତିପାଦନ କରିବା ପାଇଁ

କୌଣସି ଦଲିଲ ସଂଲଗ୍ନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ, RP ଅଧିନିୟମର ଧାରା 83 ସହିତ ଯଥେଷ୍ଟ ଅନୁପାଳନରେ ଅବହେଳାକୁ ଏହି ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକ ଗଠନ କରିଥିଲା ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ପ୍ରଥମ ଥରରେ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ।

b. ବିଶେଷ କରି-ଦୁର୍ନୀତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକରେ ସମ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ସହିତ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଅପରାଧିକ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଘଟଣାରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କର କଥିତ ବିଫଳତା-ଅପରାଧର ତାରିଖ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ସୂଚନା ଉତ୍ସ ପରି ଆବଶ୍ୟକ ବିବରଣୀରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବଞ୍ଚିତ ଅଟେ । ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିବରଣୀ ବିନା କେବଳ ବାସ୍ତବିକ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଆବେଦନ, RP ଅଧିନିୟମର ଧାରା 86 ସହିତ ପଠନ କରାଯାଉଥିବା CPCର ଆଦେଶ VII ନିୟମ 11 ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରିଥିଲା ।

C. ବିକଳ୍ପ ଭାବରେ, ଏହିପରି ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯୁକ୍ତିଗୁଡିକ CPCର ଆଦେଶ VI ନିୟମ 16 ଅନୁଯାୟୀ ବାଦ୍ ଦେବା ଉଚିତ୍ । ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଅପିଲକାରୀ ଦୃଢ଼ୋକ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ ତାଙ୍କ ନାମାଙ୍କନ ପତ୍ର ଦାଖଲ କରିବା ସମୟରେ ଉକ୍ତ ଅପରାଧିକ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ତାଙ୍କର କୌଣସି ଜ୍ଞାନ ନଥିଲା, ଏବଂ ଫର୍ମ 26 ରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଥିବା ବିବରଣୀଗୁଡ଼ିକ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା 15.04.2024 ତାରିଖର ଚିଠି ଅନୁଯାୟୀ ଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ, ତାଙ୍କ ଅପରାଧିକ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଘଟଣା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନାକୁ ଇଚ୍ଛାକୃତ ଭାବରେ ଗୋପନ ରଖାଯାଇ ନଥିଲା ।

d. ନାମାଙ୍କନ ପତ୍ର ଦାଖଲ ଏବଂ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଅପରାଧିକ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଘଟଣା କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱର ଖୁଲାସା ନକରିବା ଅଭିଯୋଗ ସମ୍ପର୍କରେ ରିଟର୍ଣ୍ଣିଂ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଉତ୍ତରଦାତା କୌଣସି ଆପତ୍ତି ଉତ୍ଥାପନ କରିନଥିଲେ । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଏକ ନିରପେକ୍ଷ ଏବଂ ସ୍ୱଚ୍ଛ

ନିର୍ବାଚନର ଫଳାଫଳକୁ ଆପତ୍ତି କରିବା ଏବଂ ଓଲଟାଇବାର ଏକ ମାଧ୍ୟମ ଭାବରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ବିଳମ୍ବିତ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହିପରି ଅଭିଯୋଗ ଉତ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ବାରଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

e. ଶପଥ ଆୟୁକ୍ତ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପୃଷ୍ଠା ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ଏବଂ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇନଥିଲା, ଯାହା CPCର ଆଦେଶ VI ନିୟମ 15 ସହିତ ପଠନ କରାଯାଉଥିବା RP ଅଧିନିୟମର ଧାରା 83(1)(c) ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଏହି ତ୍ରୁଟି ମାମଲା ପାଇଁ କ୍ଷତିକାରକ ଥିଲା ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ, ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନକୁ *ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ* ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା ।

f. ଶେଷରେ, ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ସହିତ ଫର୍ମ 25 ରେ ଏକ ପୃଥକ ସତ୍ୟପାଠ ନଥିଲା, ଯାହା RP ଅଧିନିୟମର ଧାରା 83(1)(c) ର *ପ୍ରାବଧାନ* ଅନୁଯାୟୀ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଏପରି ଏକ ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଥିଲା, ଏବଂ ଏପରି ବାଦ୍ ଦେବା ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକୁ ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ହିଁ ଖାରଜ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ।

10. *ଏହାର ବିପରୀତରେ,* ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଦ୍ୱାନ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଡା. ଅଭିଷେକ ମନୁ ସିଂହଭି ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଗୌରବ ଅଗ୍ରୱାଲ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉପସ୍ଥାପନା ଦାଖଲ କରିଥିଲେ:

a. RP ଅଧିନିୟମର ଧାରା 86 ଅନୁଯାୟୀ, ଏକ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନକୁ କେବଳ RP ଅଧିନିୟମର ଧାରା 81, 82, କିମ୍ବା 171 ର ଅନୁପାଳନ ନକରିବା ପାଇଁ ଖାରଜ କରାଯାଇପାରିବ । RP ଅଧିନିୟମର ଧାରା 83, ଯାହା ଧାରା 86ରେ ଗଣନା କରାଯାଇନଥିବା ଏକ ଧାରା ଅଟେ, ର ଅନୁପାଳନ ନକରିବା ହେତୁ ଏକ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିବା RP ଅଧିନିୟମର ପୃଷ୍ଠରେ ଥିବା ବୈଧାନିକ ଆଦେଶ ଏବଂ ବୈଧାନିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯିବ ।

b. ଆରୋପିତ ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ତଥା EVMରେ ଅସଙ୍ଗତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆବଶ୍ୟକ ବିବରଣୀଗୁଡ଼ିକ ସହ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଭିଯୋଗମାନ ରହିଥିଲା । ଏହାର ସମର୍ଥନରେ ଉତ୍ତରଦାତା, ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା, ସମ୍ପୃକ୍ତ ଥାନାର ନାମ, ଏତଲାର ବିବରଣୀ ଏବଂ ଗଣନା ହୋଇଥିବା ଭୋଟ୍ *ତୁଳନାରେ* ନଥିଭୁକ୍ତ ଭୋଟ୍ ସୂଚିତ କରୁଥିବା ଏକ ତୁଳନାତ୍ମକ ଟେବୁଲ ସମେତ ବିବରଣୀମାନ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏହା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନରେ ଥିବା ଆଳଗୁଡ଼ିକ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିବା ପାଇଁ ଅଭିଯୋଗର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ବିବରଣୀମାନ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା, ଏବଂ ଏହିପରି ଅଭିଯୋଗର ପ୍ରକୃତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ସେମାନଙ୍କର ସତ୍ୟତାକୁ କେବଳ ବିଚାର ସମୟରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇପାରିବ ।

C. 'ପ୍ରାର୍ଥନା ଖଣ୍ଡ' ପରେ ଏବଂ 'ଯାଞ୍ଚ' ଆରମ୍ଭ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବାସ୍ତବିକ ତଥ୍ୟର ଯଥାର୍ଥତା ପ୍ରତିପାଦନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଦଲିଲଗୁଡ଼ିକର ଏକ ତାଲିକା ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିୟମାବଳୀ, 1948 (**ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିୟମାବଳୀ**) ର ଅଧ୍ୟାୟ XXXIII, ନିୟମ 10 ଅନୁଯାୟୀ, ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ସମୟରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଅନୁଲଗ୍ନକ ଭାବରେ ଏହିପରି ଦଲିଲ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନଥିଲେ । ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖ ପରେ ହିଁ ଏହାକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା ।

d. ଶେଷରେ, ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନର ଯାଞ୍ଚରେ କିମ୍ବା ଫର୍ମ 25 ରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ସତ୍ୟପାଠର ଢାଞ୍ଚାରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ମାରାତ୍ମକ ହେବ ନାହିଁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ବାରମ୍ବାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିବା ପରି ଏପରି ତ୍ରୁଟି, ଯଦି କିଛି ଥାଏ, ପ୍ରକୃତରେ ମାର୍ଜନାଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ, ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଏହାକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବାକୁ ଏକ ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରି ଉପଯୁକ୍ତ ମାର୍ଗ ଅନୁସରଣ କରିଥିଲେ ।

11. ଏହି ସମୟରେ ଏହା ଟିପ୍ପଣୀ କରିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଯେ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଏହି ଅପିଲ 13.05.2025 ତାରିଖରେ ଏହି ଅଦାଲତକୁ ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ଆସିଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଆମେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲୁ ଯେ ଯୁକ୍ତିର କିଛି ଅଂଶ ଅପସାରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ସେମାନେ ନିଜ ନିଜ ପ୍ରସ୍ତାବ ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତୁ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ବିଚାରଧୀନ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ସୁବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଏବଂ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ । ଏପରି ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁଯାୟୀ, ଉଭୟ ପକ୍ଷ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନିଜ ନିଜ ପ୍ରସ୍ତାବ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପରେ, ଆମେ ଦେଖୁଛୁ ଯେ ପକ୍ଷମାନେ ଅତି କମରେ ତୃତୀୟ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ସହ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଜ ନିଜ ଯୁକ୍ତିର ଅପସାରଣ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ *ସାମାନ୍ୟ ସହମତ* ଅଟନ୍ତି ।

C. ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ

12. ଏହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏକମାତ୍ର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଯାହା ବିଚାର ପାଇଁ ସ୍ଥିରୀକୃତ ରହିଛି ତାହା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା:

(i) RP ଅଧିନିୟମର ଧାରା 83(1)(c) ର ପ୍ରାବଧାନକୁ ଅନୁପାଳନ ନକରିବା, ଯାହାଦ୍ୱାରା ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ହୋଇପାରିବନାହିଁ, ଏକ ମାରାତ୍ମକ ତ୍ରୁଟି କି?

D. ବିଶ୍ଳେଷଣ

13. ତାଙ୍କ ଦାବିକୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ, ଅପିଲକାରୀ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଯେ 'ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ' ର ଅଭିଯୋଗର ସମର୍ଥନରେ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ସହ ଥିବା ସତ୍ୟପାଠ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା କାରଣ ଏହା ଫର୍ମ 25 ର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଢାଞ୍ଚା ଅନୁଯାୟୀ ଦାଖଲ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଅପିଲକାରୀ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦାବି କରିଥିଲେ ଯେ ଏଭଳି ତ୍ରୁଟି ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନର ଗ୍ରହଣୀୟତା ପାଇଁ କ୍ଷତିକାରକ ଥିଲା ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଏହାକୁ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ହିଁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ***ରବିନ୍ଦର ସିଂହ ବନାମ ଜନ୍ମେଜ ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ***[1] ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଠାରେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 11 ରେ, ଏହି ମନ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ଯେ RP ଅଧିନିୟମର ଧାରା 83 ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରକୃତିର ଥିଲା, ଏବଂ ଆଇନରେ, ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ଅଭିଯୋଗ ଥିବା ଏକ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ସେହି ପ୍ରଭାବ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଢାଞ୍ଚାରେ ଥିବା ଏକ ସତ୍ୟପାଠ ସହିତ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏପରି ଅଭିଯୋଗର ସମର୍ଥନରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଉପଯୁକ୍ତ ସତ୍ୟପାଠର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଏକ ମାରାତ୍ମକ ତ୍ରୁଟି ହୋଇଥିଲା ଯାହା ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନର ତୁରନ୍ତ ଖାରଜକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରିଥାଏ ।

14. ଅପରପକ୍ଷେ, ଉତ୍ତରଦାତା ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ 'ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ' ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ କରୁଥିବା ଏକ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ସହିତ ଏପରି କୌଣସି ପୃଥକ ସତ୍ୟପାଠର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ, ଉତ୍ତରଦାତା ଏତେ ଦୂର ଯାଇ ଦାବି କରିଥିଲେ ଯେ ଫର୍ମ 25 ରେ ସତ୍ୟପାଠର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁପସ୍ଥିତି ମଧ୍ୟ ମାର୍ଜନା ଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ ଏବଂ ବିଚାର ପୂର୍ବରୁ ଏହିପରି ତ୍ରୁଟି ସଂଶୋଧନ କରିବାକୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଦାଲତ ସର୍ବଦା ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମୟ ମଞ୍ଜୁର କରିବା ଉଚିତ୍ ।

15. ***ରବିନ୍ଦର ସିଂହ (ଉପରୋକ୍ତ)*** ମାମଲାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପରେ, RP ଅଧିନିୟମର ଧାରା 83(1)(c) ର *ପ୍ରାବଧାନ*ର ଅନୁପାଳନ ନ କରିବା ଏବଂ ଏକ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନର

[1] (2000) 8 SCC 191.

ଗ୍ରହଣୀୟତା ଉପରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରଶ୍ନ, ***ଜି. ଏମ୍. ସିଦ୍ଦେଶ୍ୱର ବନାମ ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର***[2] ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତର 3 ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ପୁନର୍ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି ମାମଲାରେ, ଏହି ଅଦାଲତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଯଦିଓ RP ଅଧିନିୟମର ଧାରା 83 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଅନୁପାଳନ ନକରିବା ମାର୍ଜନାଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ, ତଥାପି ଏହା ସହ 'ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଅନୁପାଳନ' ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

16. ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଧାରା 83 ର ସମୁଦାୟ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁପାଳନ ନ କରିବା ମାମଲାରେ, ଯୁକ୍ତିକୁ ଏକ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ହିଁ ଏହା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ । ଏହି ଆଧାରରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇ, ଅଦାଲତ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଯଦିଓ ନିଜେ ଏକ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ସତ୍ୟପାଠ ଏକ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ ଯୋଗ୍ୟ କରିପାରିବ ନାହିଁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ ବିଚାର ଆରମ୍ଭ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ତ୍ରୁଟିର ମାର୍ଜନା କରାଯାଇଛି ଯାହା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଅଭିଯୋଗକୁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବରେ ସାମ୍ନା କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ ଏବଂ ସେହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଭାବେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱିତ ହେବେ ନାହିଁ । ଏକ ଫର୍ମ 25 ସତ୍ୟପାଠରର ସାର ପ୍ରତି ଅଧିକ ଉଦାର ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏହିପରି ପ୍ରତିଫଳିତ କରେ, ଯାହା ***ରବିନ୍ଦର ସିଂହ (ଉପରୋକ୍ତ)*** ରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା କଠୋର ଆଭିମୁଖ୍ୟର ବିପରୀତ ଅଟେ ।

17. ସେବେଠାରୁ ଆଇନର ଏହି 'ବିକଶିତ' ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି ଏବଂ ***ଏ. ମଞ୍ଜୁ ବନାମ ପ୍ରଜ୍ୱଲ ରେଭାନ୍ନା***[3] ଏବଂ ***ଥାଙ୍ଗଜାମ ଅରୁଣକୁମାର ବନାମ ୟୁମଖ୍ୟାମ ଏରାବୋତ ସିଂହ***[4] ଭଳି ଅଧିକ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ରାୟରେ ଏହି ଅଦାଲତ ଏହାକୁ ଅନୁସରଣ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକରେ, ଏହି ଅଦାଲତ ଆହୁରି ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରିଛନ୍ତି ଯେ RP ଅଧିନିୟମର ଧାରା 83(1)(c) ର *ପ୍ରାବଧାନ* ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରକୃତିର ନୁହେଁ, ଏବଂ ଏହା ସହିତ 'ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଅନୁପାଳନ' ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ । ବାସ୍ତବରେ, ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ସତ୍ୟପାଠ ପୂର୍ବରୁ ନଥିଭୁକ୍ତ ଅଛି, ଯଦ୍ୟପି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଫର୍ମ 25 ରେ

---

2 (2013) 4 SCC 776.

3 (2022) 3 SCC 269.

4 (2023) 17 SCC 500.

ତାହା ନାହିଁ, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କ୍ରମ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ସଂଶୋଧିତ ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସୁଯୋଗ ଦେବା ଉପଯୁକ୍ତ କ୍ରମ ହେବ ।

18. ଆମର ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରେ, ଉପରୋକ୍ତ ମାମଲା ଗୁଡ଼ିକରେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭଲ ଭାବରେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଛି, ଏବଂ ଏହିପରି ଉତ୍ଥାପିତ ପ୍ରସଙ୍ଗ *ଆଉ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନହୋଇଥିବା* ମାମଲା ନୁହେଁ । ତଥାପି, ***ଜି. ଏମ୍. ସିଦ୍ଧେଶ୍ୱର (ଉପରୋକ୍ତ)*** ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଯାହା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଚାରର ଆବଶ୍ୟକତା କରିଥାଏ, ତାହା ହେଉଛି: ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ସହିତ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଫର୍ମ 25 ସତ୍ୟପାଠରେ ତ୍ରୁଟିଗୁଡିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଏକ ନୂତନ ସତ୍ୟପାଠ ମାଧ୍ୟମରେ ମାର୍ଜନା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ କି କିମ୍ବା ଏପରି ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମୟରେ କୌଣସି ସମୟରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇପାରିବ କି ?

19. ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କାର୍ଯ୍ୟପନ୍ଥା 'ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧି ଅଧିନିୟମ, 1951 (ଅଧିନିୟମ 43/1951) ର ଧାରା 80-A ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ନିୟମ' ହେବା ଉଚିତ୍, ଯାହା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିୟମାବଳୀର ଅଧ୍ୟାୟ XXXIII ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ । ଏହି ଅଧ୍ୟାୟର ନିୟମ 7 ଏବଂ 21, ଏକ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନର ଯାଞ୍ଚ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପରିଚାଳନା କରିବା ସମୟରେ ଅନୁସରଣ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥାଏ । ନିୟମ 7 ଏବଂ 21 ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା:

> *"7. ଉପସ୍ଥାପନା ପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ଷ୍ଟାମ୍ପ ରିପୋର୍ଟରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ କରାଯିବ, ଯିଏ ଏହା ଉପରେ ପ୍ରମାଣିତ କରିବେ ଯେ ଆବେଦନଟି ଆଇନର ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ଏଥି ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନିୟମ ସହିତ ଅନୁରୂପ କି ଏବଂ* ***ଷ୍ଟାମ୍ପ ରିପୋର୍ଟରଙ୍କ ବିବୃତି ଅନୁଯାୟୀ, ତ୍ରୁଟି କିମ୍ବା ବାଦ୍ ଥିବା ଆବେଦନ, ଯଦି କିଛି ଥାଏ, ବିଚାରପତିଙ୍କ ନିକଟକୁ ପ୍ରେରଣ କରାଯିବ ଯାହାଙ୍କୁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 86 ଅନୁଯାୟୀ ଆଦେଶ ପାଇଁ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନର ବିଚାର ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ।***

21. ଏହି ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ଏହି ନିୟମାବଳୀର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ରହି, ଯେତେଦୂର ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଲାଗୁ ହେବ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଉପୁଜିଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଏହା ଲାଗୁ ହେବ । ***ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିୟମାବଳୀ ଅଧ୍ୟାୟ I ର ଖଣ୍ଡ VI ଭାଗ IIର ଆବେଦନ ଏବଂ ସତ୍ୟପାଠ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନିୟମଗୁଡିକ ଯଥାବଶ୍ୟକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହିତ ଏହି ଅଧ୍ୟାୟ ଅଧୀନରେ ଆବେଦନଗୁଡିକ ଉପରେ ଲାଗୁ ହେବ ।"***

[ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି]

20. ଏହି ନିୟମାବଳୀର ଅନୁଧ୍ୟାନରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ ଯେ ଏକ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ଏହାକୁ ଏହାର ସହାୟକ ଦସ୍ତାବିଜ ସହିତ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରିବ ଯେ ଏହା ଆଇନର ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନିୟମ ସହିତ ମେଳ ଖାଉଛି । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟରେ, ଯଦି ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ କିମ୍ବା ଏଥି ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଦସ୍ତାବିଜରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି କିମ୍ବା ବାଦ୍ ରହିଛି, ତେବେ ଏହାକୁ ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ତଥା ନିର୍ବାଚନ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯିବ । ଏହାପରେ ଉପରୋକ୍ତ ନିୟମ 21 ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ନିୟମ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟିକ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ପରିଚାଳିତ ହେବ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିୟମାବଳୀର ଅଧ୍ୟାୟ VIରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ସତ୍ୟପାଠର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଏବଂ ତାଞ୍ଚାର ଅନୁପାଳନକୁ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ପ୍ରକ୍ରିୟା ବିଚାର କରିଥାଏ ।

21. ତତ୍କାଳୀନ ମାମଲାରେ, ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ସମୟରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପରୋକ୍ତ ଯାଞ୍ଚ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଥିଲା କି, ତାହା ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ନାହିଁ । ଆହୁରି, ଉପସ୍ଥାପନ ସମୟରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି କି, ସେ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଉଲ୍ଲେଖ ନାହିଁ । ସେହିପରି, ଯେଉଁ ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନର ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ସେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଏଭଳି ତ୍ରୁଟି ମାର୍ଜନା କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମୟ ଦେଇଥିଲେ କି, ତାହା ମଧ୍ୟ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶରୁ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଅଟେ । ଏହା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଆଦେଶ VII ନିୟମ 11 ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏକ ବିଚାରରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ

ହୋଇଥିବା ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ କେବଳ "*ତ୍ରୁଟି ମାର୍ଜନା କରିବା*" ପାଇଁ ଏକ ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହା କରିବା ପାଇଁ ତିନି ସପ୍ତାହର ଅବଧି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ଏହିପରି ଭାବରେ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ତ୍ରୁଟିର ପ୍ରକୃତି ଉପରେ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ କୌଣସି ଆଲୋକପାତ କରେ ନାହିଁ, କିମ୍ବା ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ନାହିଁ ଯେ ଏହିପରି ତ୍ରୁଟିର ସଂଶୋଧନ କରିବାର ସୁଯୋଗ ସୀମା ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ପରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

22. ଏହା ସହିତ, ଏହା ଟିପ୍ପଣୀ ଦେବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ସାମ୍ପ୍ରତିକ ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକରେ ବିକଶିତ ହୋଇଥିବା ଆଇନ, ଯାହା ଉପରୋକ୍ତ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 15 ରୁ 17 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଢାଞ୍ଚାରେ 'ବାସ୍ତବିକ ଅନୁପାଳନ' ସହିତ ସମାନ ଥିବା ଏକ ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରିଥାଏ । ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ଏକ ସତ୍ୟପାଠ 'ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଭାବରେ ଅନୁପାଳନ' କରିଛି କି କିମ୍ବା 'ବାଦ ଦେଇଛି', ତାହା ମୂଳତଃ ଏକ ତଥ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଅଟେ ଯାହା ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନରେ ଦୃଢ ଭାବେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା 'ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ'ର ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ସମର୍ଥନକାରୀ ସତ୍ୟପାଠର ବିଷୟବସ୍ତୁ ସହିତ *ତୁଳନା କରି* ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯିବ । ସାଧାରଣ ଶବ୍ଦରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଅନୁପାଳନର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଅଧିନିୟମର ମର୍ମ ସହ ପ୍ରାୟ ଯଥାର୍ଥ ଅନୁପାଳନ, କିମ୍ବା ବୋଧହୁଏ, ସରଳ ଶବ୍ଦରେ, ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଆଶା କରାଯାଉଥିବା ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା, ଯାହା ବିଧାନର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରେ । ତେବେ, ଆଇନର ଆବଶ୍ୟକତା ପ୍ରତି କେବଳ ମୌଖିକ ଅନୁପାଳନ ବୋଲି ଏହାର ଅର୍ଥକୁ ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଯଦିଓ ଏହି ସତ୍ୟପାଠ ଧାରା 83(1)(c) ର *ପ୍ରାବଧାନ*କୁ 'ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଭାବରେ ଅନୁପାଳନ କରିଛି' ବୋଲି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପସଂହାରରେ ପହଁଚିଛନ୍ତି, ତଥାପି ଏପରି ନିଷ୍କର୍ଷରେ ଉପନୀତ ହେବା ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ଯାଞ୍ଚର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିନାହାଁନ୍ତି । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଆବଶ୍ୟକ ତଥ୍ୟ-ଆଧାରିତ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଉପରୁ ଧ୍ୟାନ ଓହରି ଯାଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ ।

23. ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶରେ ଥିବା ଏହି ସ୍ପଷ୍ଟ ଦୁର୍ବଳତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଯଥା: (*i*) ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିୟମାବଳୀର ଅନୁପାଳନର ପରିସରକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିବା; (*ii*) ସଂଶୋଧନ

ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକର ଗଣନା କରିବା; ଏବଂ (*iii*) ବାସ୍ତବିକ ଅନୁପାଳନ ନୀତି ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ଯାଞ୍ଚ କରିବା, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦେବାର ଅନୁରୋଧ ସହ ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକ ସୁଧାରଯୋଗ୍ୟ ତ୍ରୁଟି ଥିଲା କି ଯାହାକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ ତାହା ପୁନଃନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ମାମଲାଟିକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପ୍ରେରଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ବୋଲି ଆମେ ବିବେଚନା କରୁଛୁ । ଆମେ ଏହି ମାମଲାକୁ ମଧ୍ୟ ପୁନଃପ୍ରେରଣ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛୁ କାରଣ 'ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ' ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କିଛି ଆଧାରକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଚିହ୍ନଟ କରିଛନ୍ତି, ଯାହା ଉପରେ ଗୁଣବତ୍ତା ଆଧାରରେ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ପୁନଃବିଚାର ଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ ।

E. <u>ଉପସଂହାର ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ</u>

24. ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନା ଦ୍ୱାରା, ନିମ୍ନୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଏବଂ ଉପସଂହାରଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଛି:

a. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଛି ଯେ ଫର୍ମ 25 ସତ୍ୟପାଠରେ ଥିବା ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ ଏବଂ ଗଣନା କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଆକଳନ କରନ୍ତୁ ଯେ ଏପରି ତ୍ରୁଟି, ଯଦି ଥାଏ, ମାର୍ଜନା ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା କି । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରାଥମିକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଭାବେ ବିଚାର କରିପାରନ୍ତି:

   i. 'ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ' ଅଭିଯୋଗ କରୁଥିବା ତତ୍କାଳୀନ ମାମଲାର ସତ୍ୟପାଠ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଫର୍ମ 25 ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରେ ନାହିଁ କି?

   ii. ଯଦି ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ଏହା ଫର୍ମ 25ର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ମାତ୍ରାରେ ପୂରଣ କରିଥାଏ କି, ଏବଂ ଉପରୋକ୍ତ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 15ରୁ 17ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ ଏହାକୁ ଏପରି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇପାରିବ କି?

iii. ଯଦି ଫର୍ମ 25 ସତ୍ୟପାଠରେ ଥିବା ତ୍ରୁଟିକୁ ଦୂର କରାଯାଇପାରିବ, ତେବେ ସୀମା ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଅନୁପୂରକ ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ହେବ କି?

iv. ସୀମା ଅବଧି ବାହାରେ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ଏବଂ ଫର୍ମ 25 ର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଢାଞ୍ଚାରେ, ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିବାର କ୍ଷମତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତଥା ନିର୍ବାଚନ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ରଖିଛି କି?

b. ଅଧିକନ୍ତୁ, ଆମେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରସ୍ତାବଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରୁଛୁ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଛୁ ଯେ ସେମାନେ ଯୁକ୍ତିର ସେହି ଅଂଶକୁ ବାଦ ଦିଅନ୍ତୁ ଯାହାକୁ ସେମାନେ ନଥିରୁ ବାଦ ଦେବାକୁ ପାରସ୍ପରିକ ରୂପେ ସହମତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

C. ଏପରି ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ ଦେବା ପରେ, ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ଏବଂ ଲିଖିତ ବିବୃତ୍ତି (ଗୁଡ଼ିକ) ରେ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ସଂଶୋଧନ କରିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକୁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ଏହା ପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାମଲାର ଗୁଣବତ୍ତା ଉପରେ ପ୍ରସଙ୍ଗ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇପାରନ୍ତି ।

25. ଏହି ସର୍ତ୍ତାବଳୀରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅପିଲଟିର ଫଏସଲା କରାଯାଇଛି ।

26. ତଦନୁସାରେ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଯଦି କିଛି ବିଚାରାଧୀନ ଦରଖାସ୍ତ ଥାଏ, ସେଗୁଡ଼ିକର ମଧ୍ୟ ଉପରୋକ୍ତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଫଏସଲା କରାଯିବ ।

ମାମଲାର ଫଳାଫଳ: ମାମଲା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଛି ।

+ମୁଖ୍ୟ ଶୀର୍ଷକ ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀ : ଅଙ୍କିତ ଜ୍ଞାନ

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷା ରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ଲେଙ୍କା,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ